

یکشنبه 19 شهریور- 19 ذی الحجه 1438- 10 سپتامبر 2017

انتقال "محمدعلي میرزا" پادشاه مخلوع قاجار به روسیه (1288 ش)

انتقال "محمدعلي میرزا" پادشاه مخلوع قاجار، به روسیه (1288 ش)، پس از شکست قوای محمدعلي شاه قاجار از مشروطه طلبان و فتح تهران توسط آزادي‏خواهان، محمدعلي شاه قاجار به سفارت روس پناهنده شد. پس از مذاکرات مفصل بين محمدعلي شاه قاجار پادشاه مخلوع و هیئت مدیره کمسیون عالی، متشکل از نمایندگان مجلس و...، قرار بر این شد که شاه قاجار به همراه خانواده خود و همراهان، سفارت روس را به مقصد اروپا ترک کنند. از 25 تیرماه 1288 که محمدعلي شاه به سفارت روس پناهنده شد تا این روز در حدود پنجاه و هفت روز طول کشید، سرانجام شاه قاجار به همراه 120 قزاق ایرانی، به خواری از ایران رانده شد. او به روسیه رفت و در بندر اُدسا در کنار دریای سیاه، مسکن گزید. طبق توافق و پیمان، قرار شد که دولت ایران، سالیانه، یکصد هزار تومان به محمدعلي میرزا و خانواده وي پرداخت کند و در عوض او هم املاکش را به دولت واگذار کرده، جواهرات سلطنتي را پس بدهد. با عزل محمدعلي شاه قاجار، احمد میرزا به پادشاهي قاجار رسید، هرچند به دلیل این‏که دوازده ساله بود، تا سالیانی، قدرت در دست نایب السلطنه قرار داشت و اوضاع مملکت روز به روز بدتر مي‏شد. دو سال پس از تبعید محمدعلي شاه، وي در سر، سوداي سلطنت کرد و با تعدادي از هوادارانش وارد

ایران شد. ولي این عمل، تحقق نیافت و از آن پس، مقرري او نیز قطع شد. آغاز نبرد "ماژورې" میان آلمان و روسیه در حین جنگ جهانی اول (1914م) در پی آغاز جنگ جهانی اول و پیوستن روسیه به متفقین و نیز اعلام جنگ آلمان به این کشور، در 10 سپتامبر 1914م یکی دیگر از صحنه‏های رویارویی و نبرد میان روس و آلمان آغاز گردید. در این جنگ سه روزه که در کنار دریاچه مازورې میان نیروهای دو کشور به وقوع پیوست، آلماني‏ها با استفاده از تکنیک‏های جدید رزمي و سلاح‏های جدید پیروز شدند. در این نبرد حدود 20 هزار سرباز روسي کشته و 45 هزار نفر اسیر شدند.

امضای پیمان تاریخی، "سنت ژرمن"، میان دولت اتریش و متفقین، (1919م) موضوع اتحاد ملل آلماني زبان، سابقه‏ای طولانی دارد، ولي این موضوع پس از پایان جنگ جهانی اول و سقوط امپراتوري اتریش - مجارستان در سال 1918م صورت جدیدی به خود گرفت. در این میان، مجلس مؤسسان اتریش، این کشور را جزئی از آلمان اعلام کرد و برخی از کشورها نیز از این امر استقبال کردند. اما متفقین با الحاق اتریش به آلمان به مخالفت پرداخته و اتریش را وادار به امضای پیمان سن ژرمن نمودند. به موجب این پیمان، که در دهم سپتامبر 1919م به امضا رسید، امپراتوري اتریش - مجارستان منحل اعلام شد و سرزمین آن به اندازه کنونی تقلیل یافت. هم‏چنین باقی‏مانده امپراتوري سابق اتریش، به کشورهای نوین لهستان، چکسلواکی، یوگسلاوي، روماني و ایتالیا اعطا شد. علاوه بر آن، بر اساس این پیمان، اتحاد و یگانگی سیاسی و اقتصادي آلمان و اتریش نیز ممنوع اعلام گردید. با این حال، اقداماتی که از آن پس، توسط آلمان و اتریش برای عملی ساختن این اتحاد به انجام رساندند به ثمر نرسید. اما به قدرت رسیدن هیتلر در آلمان و شعارهای نژادپرستی و تبلیغات دامنه‏دار آلمان نازی در نهایت باعث شد که وي در مارس 1938م، نیروهایي به اتریش اعزام کرده و آن‏جا را بدون هیچ مقاومتی ضمیمه آلمان کند. ولي این اتحاد نیز دوام چندانی نیافت و با شکست نازی‏ها در جنگ جهانی دوم، اتریش از آلمان جدا شد.